

Juleaften 2020

Træsnit af ukendt kunstner

Prædiken

Jeg er nok ikke den eneste, der i årets løb har fået ryddet lidt op i mit hus, da vi nu har været lidt mere henvist til at være i vore hjem i året, der er gået.

Vi flyttede her til Esbjerg for 6 år siden, og kom fra et hus, der var næsten dobbelt så stort, så selvom der skete et stort sorteringsarbejde dengang, så stod der stadig et antal uåbnede flyttekasser på loftet. Og nu blev der så tid til at få dem åbnet. Det var familiens arkivalier, gamle billedalbums helt tilbage fra 30'erne og gamle breve fra mine forældre og bedsteforældres tid.

Jeg fik set det igennem, sorteret og pakket om i gennemsigtige plastikkasser med labels på, så jeg nu ved, hvad der er i kasserne.

"Du kan da bare smide det ud," sagde min praktiske veninde, som altid har et fantastisk pænt, rent og misundelsesværdigt ryddeligt hjem. "Så gemmer du det i erindringer i stedet for på loftet. Og i øvrigt er det meget bedre at leve i nuet," sagde hun.

Det er der noget om, men sagen er, at mens hun husker som en elefant, har jeg en hukommelse som en døgnflue, så jeg kan have brug for at få minderne frisket op og måske endda korrigeret lidt.

Sådan er vi så forskellige, vi mennesker.

Julepynten havde jeg fået ryddet op i tidligere.

Også hvad julepynten angår, er vi forskellige. Nogle vil gerne have nyt og smukt, stilrent i sølv og sort fx eller med det fineste Georg Jensen pynt. For andre bliver det ikke jul, før de har hængt sugerørs-guirlanderne fra 1965 på træet sammen med de fedtede hjerter og mislykkede engle, som børnene kom hjem med fra børnehaven engang.

Personligt hælder jeg til en blanding af nyt og gammelt, stilrent, designet julepynt og gamle, krøllede hjemmelavede ting.

At leve i nuet kan være en vanskelig kunst. Og selvom vi må værdsætte og glæde os over det gode i nuet, så har vi også brug for at kende og vedkende os vores fortid og vores rødder. Både for at kunne give slip, på det der har været svært, og for at få det bedste med os ind i nutiden og fremtiden.

Og faktisk har vi også brug for at kunne se fremad. I svære tider betyder det meget at kunne se en anden fremtid for sig, at kunne håbe på bedre og lysere tider. Det har vi vist alle erfaret i året, der gik. Det, år hvor vores sårbarhed som mennesker og ikke mindst som fællesskaber blev åbenbaret for os på en helt overvældende ny og ukendt måde. En sårbarhed, som vi jo altid har haft, og som vi jo også kender hver især som enkeltindivider, når vi stundom er blevet ramt af det ene eller det andet, men som vi i dette år har oplevet som et *fælles* vilkår og et vilkår, hvor vi i sjælden grad blev opmærksomme på, hvor meget vi bærer hinandens ve vel, hver eneste dag.

Jeg ved, at mange i år har haft glæde af at kunne trække på gode minder om dejlige stunder, de har haft, før vi blev ramt på vores fællesskab af truslen om sygdom. Og jeg er sikker på, at mange har haft brug for at holde fast i tankerne om de måltider, og samtaler, de sange, de knus og fester – ja, alt det nære og livgivende samvær som vi har til gode, med dem vi har måttet være skilt fra.

Så selvom den eneste tid, der *i virkeligheden* findes, er nutiden, det øjeblik vi har og er i lige netop nu, så har vi faktisk også brug for både fortiden og nutiden.

Og nogle gange findes minderne om det gode liv nu engang også i gamle billeder og breve eller gammel julepynt af tvivlsom kvalitet.

I en af kasserne på loftet fandt jeg et lille gammelt træsnit, som forestiller den hellige nat. Det har hængt i kontoret hjemme ved mine forældre. Af en eller anden grund, var dette træsnit kommet med os igennem flere flytninger.

Nu kom det frem i dagens lys igen.

Hvis vi ikke kendte, hvad vi er rundet af, ville vi måske have svært ved at se noget i det billede. Men fordi vi kender den fortælling vores kultur er rundet af, ser vi med det samme, hvad det forestiller. Det er et fint, lille billede, hvor man får et blik ind i et helt intimt rum i stalden i Betlehem julenat.

Man ser Maria med barnet, som hun sidder med i armene og kigger ned på. Bag hende står Josef og ser på dem. Man aner, at han passer på mor og barn. Tre mørke skikkelser i højre side knæler

eller står og ser også på det barn, der gemmer sig i Marias favn. Det er sikkert hyrder fra marken uden for Betlehem, der er kommet ind for at tilbede barnet, som englen fortalte dem om.

Noget af det fine ved billedet, synes jeg, er kompositionen, som gør, at lyset i billedet danner et hjerte, og centrum i hjertet er der, hvor Guds barnet ligger i sin mors favn. Kærlighedens Gud ligger i et hjerte af lys midt i staldens mørke.

Jeg tog billedet ud af den gamle ramme og lagde forsigtigt det gennemsigtige papir over på en ny, hvid baggrund og satte det i en pæn, ny ramme. Det blev fint.

Da jeg sad med det skrøbelige tryk i hænderne, slog det mig, hvad det særlige er ved sådan et træsnit. Nemlig at det er sårene og arrene i træet som danner billedet. Det er dér, hvor træet er blevet arret og såret af kunstnerens værktøj, at lyset træder frem, og det er netop det lys, der danner billedet. Uden arrene og sårene i træet, ville der kun være en mørk flade, når der blev lavet et aftryk.

Det er en god metafor for julens budskab og det, som er kristendommens kerne – at Gud kom til verden for at kaste sit helende og nyskabende lys ind over vores liv lige dér, hvor vore liv er blevet arret og slået itu, der hvor vi er sårede og udsatte.

Og når Gud spreder sit tilgivende, barmhjertige og kærlige lys over hele vores liv, kommer der et helt og smukt billede frem af os.

Med Guds nådes lys over vores liv bliver det lettere og mere fredfyldt at leve med det, der ikke var, som det burde være - med det, der ikke blev, som vi syntes, det skulle blive. Det bliver lettere at leve med det, der er svært at bære for os i nutiden, og det, der er hårdt at skulle have med sig ind i fremtiden.

Gud er ikke kun at finde i det skønne, det smukke og det sande. I alt det der er vellykket og behageligt. Nej, Gud er først og fremmest Gud i mørket. Han et lys for dem, der levet i mørkets og dødens skygge.

Det var derfor Jesus kom til verden som et almindeligt menneske. Født i en stald, i den mørke nat, blandt jævne mennesker og tilbedt først af hyrder, som dengang var udsatte mennesker, der levede på randen af samfundet – Han kom for at være en lysende kraft af kærlighed der, hvor der er allermest brug for et lys i mørket

I bibelens gamle tekster står der, om Guds barnet som bliver født julenat i Betlehem, at han er den, som *var* og som *er* og som *kommer*. Han var i lyset på skabelsen morgen, han har været der i hele vort liv – i det vi har gennemlevet og gennemlidt. Han er tilstede i blandt os i dag – her og nu.

Han er hos dem, der må sidde alene i julen. Han er hos de syge og de sorgfulde, hos de ensomme, de bekymrede, de stressede og udmattede så vel som hos de glade og tilfredse.

Han er hos os som lyset i mørket, som freden i uroen, som glimt af glæde midt i sorgen. Han er hos os som sprækkerne af håb i modløsheden, og han er hos os som forsoningens mulighed, der hvor hårdhed og vreden hersker. Han er hos os i går og i dag og i morgen som et lys i mørket.

Han vil også være der i morgen og hver eneste dag i fremtiden. Helt ind til vore dages ende og ind i evigheden. Som et hjerte af lys overalt hvor mørket råder. Derfor siger vi:

Lov og tak og evig ære
være dig vor Gud
Far, Søn og Helligånd,
du som var, er og bliver
en sand treenig Gud
Højlovet fra første begyndelse
nu og i al evighed Amen

Lad os alle bede:

Du gode Gud

Vi takker dig, fordi du betroet os din kærlighed
og er kommet til os i skikkelse af et lille barn.

Lær os nu at tage imod julens fred og glæde, at tro på, at det hører hjemme hos os, og at bære det videre til vore medmennesker.

Vi beder for alle, der har svært ved at få øje på julens glæde, fordi de er ramt af ulykke eller sorg eller savner et menneske, de holdt af.

Vi beder for alle, der har så mange bekymringer for morgendagen, at de ikke kan få øje på glæden i dag. Og for alle, der må fejre jul et andet sted end dér, de hvor helst ville være.

Vi beder for alle, der er forfulgte pga. af deres tro på dig, Herre, vi beder for alle, der må flygte fra hus og hjem og som befinder sig midt i krig og ufred.

Vær med børnene ude omkring i verden og med dem herhjemme, som lider og har det svært.

Giv os mod og hjerte til at hjælpe de svage og udsatte.

Giv styrke, gode hænder og varme hjerter, til alle, som har ansvar for andre mennesker

Vær med vor dronning og hendes familie, og alle magthavere nær og fjern.

Vær med din kirke, Gud, og lad den sprede tro, håb og kærlighed til alle tider.

Giv os, at vi må leve af din kærlighed og tilgivelse - i dag og alle dage, til vi skal møde dig i dit evige lys.

Amen